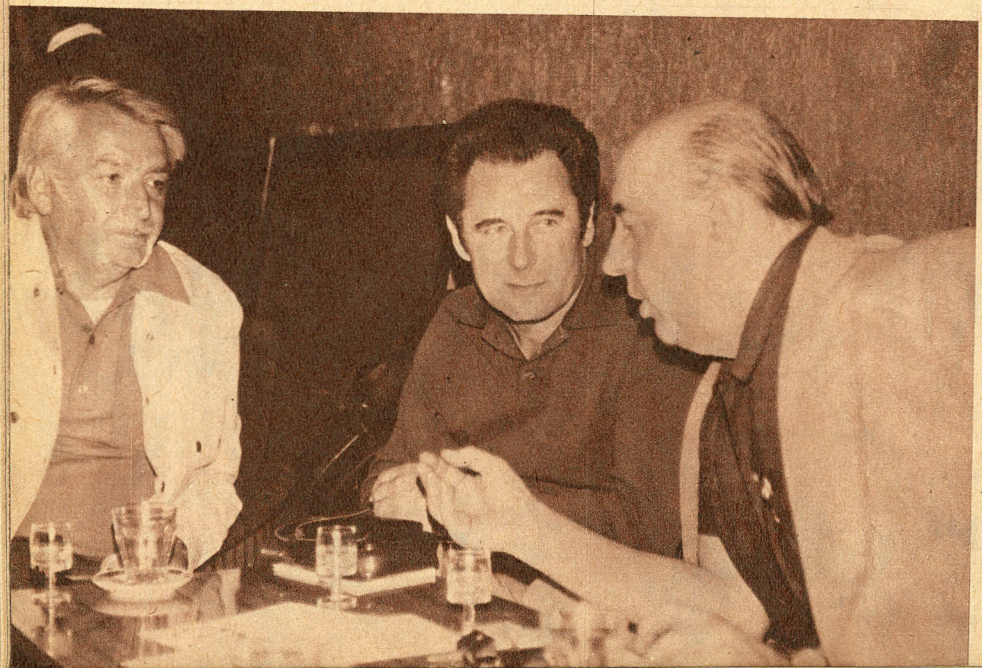

Műgyűjtők és Műbarátok köre

Szokolay Sándor élete első szerzeményét, a Lúdas Matyit játssza

Xantus Gyula festőművész a Rátkay-klubban

Ma már egyre többen vannak, a grafikát, érmet, plakettet, könyvjezőmert, népművészeti tárgyakat, festményeket vagy más hasznos-szép dolgot gyűjtenek. Ilyen emberekből áll az a kör is, melyet a Budapest, XX. kerületi Művelődési Otthonok Igazgatósága tart fent. Kezdeményezője Szij Rezső művészettörténész, aki állandó szervezője, elnöke, műsorrendezője — mindenesé a csoportnak. A központi helyei: a Derkovits terem pinceklubja, a Rátkai Munkás-Művész Klub, a Csili, időnként a Nemzeti Galéria, a Fővárosi Művelődési Ház, a Budapesti Történelmi Múzeum, a Petőfi és a József Attila művelődési központok. A tagság többsége pedagógus és hivatásos művész, de akad könyvszakmában dolgozó, alkalmazott restaurátor, orvos, munkás, ügyvéd is.

A kör legfőbb gondja, hogy a Derkovits pinceklub lassan szűknek bizonyul. A Csili nagyszerű otthon kiállításokra és klubestekre — de messze van. Erősen hiányzik a megfelelő sajtóorgánum: az 1970-es évek elején megszűnt a Műgyűjtők című képeslap, újjáélesztésére jelenleg kevés a remény.

Klubestek, gyűjtemények

A Rátkai klubban tartott évadzáró ülésen Szalatnyay Józsefnek a magyar irodalom, tudomány és művészet jeleseiről készített portréit láttuk; Szokolay Sándor napjaink zenéjéről tartott előadást, egyben eljátszotta élete első, 14 éves korában szerzett művét, a Lúdas Matyit. Egy másik alkalommal a művészeti könyvkiadás volt a téma: Kajetán Endre mutatta be Szij Rezsőnek Xantus Gyuláról megjelent

Dr. Pogány Ö. Gábor és dr. Szij Rezső beszélgetése

könyvét. A falon Xantus-festmények, s a „tárlatvezetés” után zongoraszám, operaszíndarabok, művészeti könyvek vására.

A másik, amit kiemelek, a Derkovits-pinceklub amatőr művészeti estje. Itt három idősebb amatőr mutatkozott be: *Berecz* Aliz keramikus, *Gál* F. Szabolcs festő és *dr. Harangozó* József fafaragó. Vendégünk volt *Volly* István néprajzkutató, aki a húsvéti népszokásokról beszélt, *Szokolay* Ottó verseket szavalt. A könyv- és lapszemle ezúttal sem maradt el.

A kör elsődlegesen műtárgyak gyűjtésére és megóvására törekszik, természetes hát, hogy a *gyűjteménybemutatók* keltették a legnagyobb érdeklődést. Szij Rezső mintegy 200 műtárgyat mutatott be a Csilli kamaratermében: szobrokat, kisplasztikákat, érmeket, plaketteket. Alkotóik között ilyen nevek vannak: *Andrássy* Kurta János, *Kelemen* Kristóf, *Kucs* Béla, *Medgyessy* Ferenc, *Mikus* Sándor, *Beck* Ö. Fülöp, *Berán* Lajos, *Borsos* Miklós, *Bíza* Barna, *Ferenczy* Béni, *Istók* János. Egyik tagunk, *Király* János nyugdíjas elektroműszerész az elmúlt évadban kétszer mutatta be gyűjteményét. Az ő tevékenysége valóban *mentés* volt: egy pincében talált rá *Pollák* János vízfestményeire, s a művész hozzátartozójától megvette őket. Szenvédélyes képgyűjtő és múzeumlátogató, a kör leghűségesebb tagja. — Az évadban még tíz tag féltett műtárgyait láthattuk.

Bemutatók, előadók

Ez évben 60 képzőművész mutatkozott be a körben, köztük *Szurcsik* János, *Ábrán* Zoltán, *Xantus* Gyula. *Szőnyi* Jenő

(Mezőfi János felvételei)

a magyar művészeti élet jeleiről készített karikatúrát állította ki.

A *művészek és előadók rangos sorában* *Cseres* Tibor olyan novelláját olvasta fel, amely nyomtatásban még nem jelent meg. *Jobbágy* Károly is legújabb költeményeit adta elő. *Dr. Meskó* Sándor új várostörténeti adatokat közölt, *Tardi* Lajos Hírünk a világban címmel tartott előadást, *Bige* József a tárogatóról adott ismertetést. A legünnepebb hangulatú estek az előadóművészeknek köszönhetőek: *Moldován* Stefániának, *Géczy* Dorottyának, *Szalma* Ferencnek, *Koltai* Valériának, *Korondy* Györgynek, *Dévai* Nagy Kamillának, *Öt-*

vös *Marcell*nek. (Ide kívánczik egy megjegyzés: az előadók fellépti díjat nem kapnak, mégis szívesen jönnek.)

A kör gyűjtői, valamint az alkotóművész-tagok elhatározták, hogy egy vidéki múzeumnak számottevő mennyiségű műtárgyat adományoznak: Szij Rezső egy-maga száz darabot, az alkotóművészek pedig legalább tíz művet. A közművelődési szándék nyilvánvaló: eredeti alkotásokkal kielégíteni a szépségigényt ott, ahol eddig csak a film, a televízió és a könyvek közvetítésével láthattak festményt, grafikát, kerámiát, domborművet és egyebet. (gál)

Amíg egy musical eljut odáig...

Egy művészeti csoport furcsa történetét mondom el az alábbiakban. Újat, érdekeset kereső fiatalok alakítottak „valamit”, ami lehetőséget teremt az önművelésre, alkotásra, vitára, szereplésre: a HEURÉKA MUSICALSZÍNPAD-ot. Egy dunántúli faluban egy megye különböző településeiről összegyűlt 13 fiatal nehéz vállalkozásba fogott. Hiszen a musicalnak hazai hagyományai alig vannak. A hazai szerzők — mert ilyenek is vannak — által készített musicalok kis példányszámban léteznek, s nehezen találhatók föl, külföldi szerzők ismertebb darabjaihoz szinte lehetetlen hozzáférni. A kezdő musicalírók elé — főként ha nem is hivatásos zenész — számtalan nehézség tornyosul. Hivatalosan ugyanis (az érvényben levő rendeleteket „lefordítva”) nem adhatják elő darabját, amíg a színházakat ellátó iroda nem terjeszti. Ez az iroda azonban addig nem terjeszti a darabot, amíg valamelyik színház be nem mutatta. Ha a szerző amatőr, bizottság elé kell vinnie a darabot. Ha nincs ilyen bizottság, bíráló szerv, akkor kezdődik a kérdezősködés, útkeresés. (Musicalket elbíráló állandó bizottságot ma még a Népművelési Intézet sem mondhat magáénak.) A megyékben működő zenei szakfelügyelők nem irodalmárok, nem is a tánc, a mozgás értői, az irodalmárok sem biztos, hogy értenek a zenéhez stb. Igen, a musical összetett műfaj, talán ebben rejlik legfőbb ereje, ez magyarázza gyorsan kialakuló népszerűségét.

Visszatérve a csoporthoz: munkája gyakorlatilag és főként elméletileg mind a mai napig nem skatulyázható be. Szerencsére.

A csoport nagy gondban van most, de kárpótolja érte a kísérletezés izgalma, a kibontakozás ígérete. A szerző — az amatőr — talán a legtöbbet vállalja, hiszen végig kell járnia több tucat hivatalt és irodát, szövet és intézményt, meg kell írnia számtalan kérvényt és beadványt. Mindennek akkor lenne értelme, ha az említett darabra valahol kíváncsiak lennének az engedélyezők, bírálók, tiltók vagy kritizálók.

Szerencsére e történet részben már lezárult, de a Kulturális Minisztérium segítsége kellett hozzá.

A HEURÉKA Musicalszínpad most már járja az országot. Fellép üzemekben, művelődési házakban, klubokban. A rádió lehetőséget adott rövid bemutatkozásra, film is készült egy-egy próbáról, meghívás bőven van. A csoport bátran politizál, mai, élő, itthoni dolgokról szól. A néző pedig tapsol, gondolkodik, vitatkozik.

Ambrus Sándor